

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 267/2012-34

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. novembra 2012 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Jána Lubyho a Ladislava Orosza v konaní o sťažnosti J. Š..., t. č. v ústave na výkon väzby, zastúpeného advokátom Mgr. J. V., N., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu Žilina sp. zn. 9 Nt 1/2009 z 15. decembra 2010, za účasti Okresného súdu Žilina, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo J. Š. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu Žilina sp. zn. 9 Nt 1/2009 z 15. decembra 2010 porušené bolo.

2. Uznesenie Okresného súdu Žilina sp. zn. 9 Nt 1/2009 z 15. decembra 2010 z r u š u j e a vec vracia na nové konanie.

3. Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky ukladá uhradiť trovy konania v sume 254,32 € (slovom dvestopäťdesiatštyri eur a tridsaťdva centov) na účet právneho zástupcu Mgr. J. V., N., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Žilina je povinný uhradiť štátu trovy právneho zastúpenia v sume 254,32 € (slovom dvestopäťdesiatštyri eur a tridsaťdva centov) na účet Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 7000060515/8180 vedený v Štátnej pokladnici do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. IV. ÚS 267/2012-5 z 18. mája 2012 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť J. Š. (ďalej len „sťažovateľ“) v časti namietajúcej porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 9 Nt 1/2009 z 15. decembra 2010 (ďalej aj „napadnuté uznesenie okresného súdu“).

Zo sťažnosti, z pripojených listinných dôkazov a zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ podal 12. januára 2009 okresnému súdu návrh na obnovu konania v jeho trestnej veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 5 T/223/2005. Uznesením okresného súdu sp. zn. 9 Nt 7/2009 z 30. októbra 2009 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 3 Tos/117/2009 z 11. februára 2010 bol jeho návrh na obnovu konania zamietnutý v zmysle § 399 ods. 2 Trestného poriadku, v dôsledku čoho mu bola uznesením okresného súdu sp. zn. 9 Nt 1/2009 zo 16. marca 2010 vydaným vyšším súdnym úradníkom (ďalej

aj „uznesenie okresného súdu zo 16. marca 2010“) uložená povinnosť nahradiť Slovenskej republike trovy trestného konania určené paušálnou sumou 99,58 €.

Sťažovateľ podal proti uzneseniu okresného súdu zo 16. marca 2010 sťažnosť, v ktorej namietal, že vyšší súdny úradník nesprávne určil výšku trov trestného konania, a požiadal nadriadený súd o jeho preskúmanie. Napadnutým uznesením okresného súdu bola sťažnosť sťažovateľa s poukazom na § 193 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zamietnutá, pretože sťažnosť proti takémuto uzneseniu nie je podľa okresného súdu prípustná.

Podľa názoru sťažovateľa je napadnuté uznesenie okresného súdu nezákonné a bola mu ním „*zmarená možnosť domáhať sa svojich práv pred... nezávislým a nestranným súdom a zákonným sudcom... Niet pochyb o tom, že všeobecný súd sa dopustil porušenia zákazu odmietnutia spravodlivosti (denegatio iustitiae), keďže sa odmietol meritórne zaoberať riadnym opravným prostriedkom, teda sťažnosťou, ktorá je z ústavy vždy prípustná proti prvostupňovým rozhodnutiam zamestnancov súdu, akými sú nepochybne aj vyšší súdni úradníci v trestných konaniach. Vzhľadom na to, že ani v prvom ani druhom stupni sa meritórne vecou nezaoberal zákonný sudca v zmysle čl. 48 ods. 1 ústavy..., možno uvažovať aj o porušení základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy.*“.

Na základe uvedených argumentov sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie v náleze vyslovil porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením okresného súdu s tým, aby bolo toto uznesenie zrušené a vec bola vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie.

Predseda okresného súdu vo vyjadrení sp. zn. 1 Spr S/461/2012 z 27. júna 2012 odkázal na stanovisko vo veci konajúceho zákonného sudcu, ktorý formuloval toto stanovisko takto:

„Návrh na obnovu konania podaný J. Š. dňa 12. 01. 2009 bol uznesením Okresného súdu Žilina zo dňa 30. 10. 2009, č. k. 9 N/1/2009-53, v spojení s uznesením Krajského súdu

v Žiline zo dňa 11. 02. 2010, sp. zn. 3 Tos/117/2009, zamietnutý v zmysle § 399 ods. 2 Trestného poriadku (nezistenie podmienok na povolenie obnovy konania).

Vzhľadom na uvedené, preto súd podľa § 556 ods. 1 Trestného poriadku uznesením zo dňa 16. 03. 2010, č. k. 9 Nt/1/2009-74, rozhodol, že J. Š. je povinný nahradiť štátu trovy konania o návrhu na obnovu konania, a to vo výške 99,58 Eur.

Proti uzneseniu, ktorým bola J. Š. uložená povinnosť nahradiť štátu trovy paušálnou sumou, sťažnosť nie je prípustná, a to s poukazom na skutočnosť, že podľa § 185 ods. 2 veta druhá Trestného poriadku uznesenie súdu alebo prokurátora možno sťažnosťou napadnúť len v prípadoch, v ktorých to zákon výslovne pripúšťa, a ak rozhoduje vo veci v prvom stupni.

Pri uložení povinnosti nahradiť trovy konania o návrhu na obnovu konania v ustanovení § 556 ods. 1 Trestného poriadku nie je výslovne uvedené, že zákon sťažnosť pripúšťa, tzn. že sťažnosť nie je prípustná.

Vyšší súdny úradník o trovách rozhodol v zmysle § 8 ods. 1 písm. b) Zákona č. 549/2003 Z. z. o súdnych úradníkoch, podľa ktorého v trestnom konaní vyšší súdny úradník koná a rozhoduje na základe poverenia sudcu o trovách trestného konania.

Proti uzneseniu podal J. Š. sťažnosť.

Keďže vyšší súdny úradník sťažnosti nevyhovел, a to s poukazom na skutočnosť, že proti uzneseniu o uložení povinnosti nahradiť štátu trovy trestného konania nie je prípustná sťažnosť, predložil sťažnosť podľa § 190 ods. 2 písm. c) Trestného poriadku predsedovi senátu, ktorý má pri tomto rozhodovaní postavenie nadriadeného orgánu.

Následne samosudca (majúci rovnaké práva a povinnosti ako senát a jeho predseda) uznesením zo dňa 15. 11. 2010, č. k. 9 Nt/1/2009-86, sťažnosť J. Š. proti vyššie uvedenému uzneseniu vyššieho súdneho úradníka zamietol podľa § 193 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku z dôvodu, že sťažnosť proti napadnutému uzneseniu nie je prípustná.

Vzhľadom na skutočnosť, že súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania z návrhu na obnovu konania podľa § 556 ods. 1 Trestného poriadku a následnej podanej sťažnosti J. Š. dodržal zákonom stanovený postup, považujeme ústavnú sťažnosť J. Š. za nedôvodnú.

Ako zákonný sudca nemám najmenšiu pochybnosť o ústavnosti jednotlivých ustanovení Trestného poriadku vzhľadom na to, že jeho tvorcovia sú erudované authority

v oblasti trestného práva, ktoré nepochybne poznajú znenie Ústavy SR a obsah judikatúry ÚS SR.

So zreteľom na uvedené konštatovanie bolo postupované striktne podľa platného a účinného Trestného poriadku, aj keď nemožno vylúčiť, že ÚS SR bude konštatovať nonkonformitu dotknutých ustanovení Trestného poriadku s Ústavou SR.“

Okresný súd v predložennom vyjadrení zároveň uviedol, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania vo veci samej v zmysle § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Sťažovateľ vo svojom vyjadrení doručenom ústavnému súdu 27. januára 2012 uviedol, že napriek stanovisku okresného súdu zotrváva na dôvodoch podanej sťažnosti, čo odôvodnil takto:

„Mám za to, že argumentácia obsiahnutá vo vyjadrení Okresného súdu Žilina je z hľadiska posúdenia mojej sťažnosti irelevantná, a to z dôvodu vyššej právnej sily Ústavy SR v porovnaní s Trestným poriadkom, ako aj s poukazom na zásadu uplatňovania a výkladu zákonov v súlade s Ústavou SR. Výklad obsiahnutý vo vyjadrení Okresného súdu Žilina podľa môjho názoru absolútne nie je v súlade so zásadou konformity. Ide totiž o to, že v danej veci došlo prakticky k odňatiu môjho práva na súdnu ochranu, nakoľko sudca sa vôbec meritórne nezaoberal mojou sťažnosťou, ktorú som podal, ale z procesných dôvodov podľa príslušných ustanovení Trestného poriadku moju sťažnosť zamietol, teda bez toho, aby preskúmal obsah mojej sťažnosti, čím zapríčinil, že moja vec nebola meritórne posúdená žiadnym sudcom a nebola mi vôbec poskytnutá súdna ochrana...“

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, že súhlasí s upustením „od verejného pojednávania“.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Z citovaného ustanovenia ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01 atď.).

Tieto zásady týkajúce sa vzťahu ústavného súdu a všeobecných súdov pri ochrane ústavnosti boli relevantné aj v danej veci.

Ústavný súd zistil, že okresný súd napadnutým uznesením podľa § 193 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zamietol sťažnosť sťažovateľa podanú proti uzneseniu

okresného súdu zo 16. marca 2010 (pričom sťažovateľ bol v uznesení poučený, že proti tomuto uzneseniu nie je sťažnosť prípustná).

Okresný súd v napadnutom uznesení okrem iného uviedol:

„Napadnutým uznesením vyššia súdna úradníčka Okresného súdu Žilina podľa § 556 ods. 1 Tr. por. zaviazala odsúdeného J. Š. nahradiť štátu Slovenskej republiky na účet Okresného súdu Žilina trovy trestného konania v sume 99,58,- EUR.

Proti tomuto uzneseniu odsúdený podal sťažnosť, v ktorej poukázal na skutočnosť, že s daným rozhodnutím nesúhlasí, nakoľko vyššia súdna úradníčka nesprávne určila sumu trov trestného konania a nadriadený súd požiadal o dôkladné preskúmanie postupu a zákonnosti napadnutého uznesenia a súdu.

Na takomto základe samosudca Okresného súdu Žilina, ako nadriadený orgán podľa § 190 ods. 2 písm. c) Tr. por., preskúmal napadnuté uznesenie, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, a tiež konanie predchádzajúce napadnutému uzneseniu. Zistil tak, že sťažnosť voči uzneseniu nie je prípustná.

Podľa § 193 ods. 1 písm. a) Tr. por. nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je prípustná.

Podľa § 556 ods. 1 Tr. por. veta prvá kto podal celkom bezvýsledne návrh na obnovu konania, je povinný nahradiť štátu trovy konania o tomto návrhu na obnovu konania, a to paušálnou sumou, ktorú ustanoví ministerstvo spravodlivosti všeobecne záväzným právnym predpisom.

Podľa § 185 ods. 2 veta druhá Tr. por. uznesenie súdu alebo prokurátora možno sťažnosťou napadnúť len v tých prípadoch, v ktorých to zákon výslovne pripúšťa, a ak rozhoduje vo veci v prvom stupni.

Podľa § 349 ods. 3 Tr. por. samosudca má rovnaké práva a povinnosti ako senát a jeho predseda.

Vzhľadom na to, že proti napadnutému uzneseniu nie je sťažnosť prípustná, samosudca v postavení nadriadeného orgánu sťažnosť odsúdeného podľa § 193 ods. 1 písm. a) Tr. por. zamietol ako neprípustnú.“

Podľa sťažovateľa napadnutým uznesením okresného súdu došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Vzhľadom na uvedené bolo úlohou ústavného súdu posúdiť, či argumentácia, o ktorú okresný súd oprel svoje uznesenie, je z ústavného hľadiska akceptovateľná a udržateľná a či v tejto súvislosti nedošlo k porušeniu označeného základného práva sťažovateľa.

V danej situácii je nesporné, že uznesenie okresného súdu zo 16. marca 2010 vydal vyšší súdny úradník. Vyšší súdny úradník je podľa § 2 zákona č. 549/2003 Z. z. o súdnych úradníkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych úradníkoch“) štátnym zamestnancom, t. j. vyššieho súdneho úradníka treba považovať za zamestnanca súdu v zmysle čl. 142 ods. 2 druhej a tretej vety ústavy.

Podľa § 3 ods. 1 zákona o súdnych úradníkoch je vyšší súdny úradník okrem iného oprávnený vykonávať úkony súdu v trestnom konaní v rozsahu ustanovenom týmto zákonom.

Podľa § 3 ods. 2 písm. a) zákona o súdnych úradníkoch úkonmi vyššieho súdneho úradníka sú okrem iného konanie a rozhodovanie v rozsahu ustanovenom týmto zákonom. Podľa odseku 3 citovaného ustanovenia sudca môže písomne poveriť vyššieho súdneho úradníka konaním a rozhodovaním

- a) vo vymedzenom okruhu vecí podľa rozvrhu práce,
- b) v určitej veci.

Podľa § 8 ods. 1 písm. b) zákona o súdnych úradníkoch v trestnom konaní vyšší súdny úradník koná a rozhoduje na základe poverenia sudcu o trovách trestného konania.

Podľa § 185 ods. 2 druhej vety Trestného poriadku uznesenie súdu alebo prokurátora možno sťažnosťou napadnúť len v prípadoch, v ktorých to zákon výslovne pripúšťa, a ak rozhoduje vo veci v prvom stupni.

Pri rozhodovaní o trovách konania o návrhu na obnovu konania podľa § 556 ods. 1 Trestného poriadku nie je výslovne uvedené, že zákon proti uzneseniu sťažnosť pripúšťa.

Podľa čl. 142 ods. 2 ústavy súdy rozhodujú v senátoch, ak zákon neustanoví, že vo veci rozhoduje jediný sudca. Zákon ustanoví, kedy sa na rozhodovaní senátu zúčastňujú aj prísediaci sudcovia z radov občanov a v ktorých veciach môže rozhodnúť aj zamestnanec súdu poverený sudcom. Proti rozhodnutiu zamestnanca súdu povereného sudcom je prípustný opravný prostriedok, o ktorom rozhoduje vždy sudca.

Ústava obsahuje celý rad (ústavných) právnych noriem, ktoré sú bezprostredne aplikovateľné v rozhodovacej činnosti orgánov verejnej moci. K takým ústavným normám nesporne patrí aj ústavná norma vyjadrená v čl. 142 ods. 2 poslednej vete ústavy, podľa ktorej proti rozhodnutiu zamestnanca súdu povereného sudcom je prípustný opravný prostriedok, o ktorom rozhoduje vždy sudca.

Podľa čl. 152 ods. 4 ústavy výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

Ústavný súd vo svojej judikatúre štandardne uplatňuje zásadu prednosti ústavne konformného výkladu (napr. PL. ÚS 15/98, II. ÚS 148/06 alebo IV. ÚS 96/07). V konaní o súlade právnych predpisov sa ústavný súd k tejto zásade vyjadril týmto právnym názorom: „Keď právnu normu možno vysvetľovať dvoma spôsobmi, pričom jeden výklad je v súlade s Ústavou SR a medzinárodnými dohovormi podľa čl. 11 Ústavy SR a druhý výklad je s nimi v nesúlade, nejestvuje ústavný dôvod na zrušenie takej právnej normy. Všetky štátne orgány majú vtedy Ústavou určenú povinnosť uplatňovať právnu normu v súlade s Ústavou SR“ (PL. ÚS 15/98). Zo zásady ústavne konformného výkladu vyplýva tiež požiadavka, aby v prípadoch, ak pri uplatnení štandardných metód výkladu prichádzajú do úvahy rôzne výklady súvisiacich právnych noriem, bol uprednostnený ten, ktorý zabezpečí plnohodnotnú, resp. plnohodnotnejšiu realizáciu ústavou garantovaných práv fyzických alebo právnických osôb. Inak povedané, všetky orgány verejnej moci sú povinné

v pochybnostiach vykladať právne normy v prospech realizácie ústavou (a tiež medzinárodnými zmluvami) garantovaných základných práv a slobôd (II. ÚS 148/06).

Ústava je právny predpis najvyššej právnej sily. Z tohto vyplýva, že ju tvoria (ústavné) právne normy najvyššej právnej sily, s ktorými musia byť (mali by byť) v súlade všetky ostatné právne normy obsiahnuté v právnych predpisoch nižšej právnej sily. Ak právna norma obsiahnutá v právnom predpise nižšej právnej sily vyvoláva pochybnosti o svojom súlade s ústavnou normou, ktorá je bezprostredne aplikovateľná, musí orgán verejnej moci, ktorý ich má aplikovať, uplatniť (ústavnú) právnu normu obsiahnutú v ústave, t. j. uplatnenie ústavnej normy má v danom prípade prednosť pred uplatnením právnej normy obsiahnutej v právnom predpise nižšej právnej sily. Zásada prezumpcie ústavnosti dotknutej právnej normy obsiahnutej v právnom predpise nižšej právnej sily je v danom prípade irelevantná, pretože v tejto veci dotknutý orgán verejnej moci uplatní zásadu ústavne konformného výkladu a uplatňovania dotknutých právnych noriem, a preto musí priamo aplikovať ústavnú normu alebo aplikovať dotknutú právnu normu obsiahnutú v právnom predpise nižšej právnej sily tak, aby jej uplatnenie bolo v súlade s dotknutou ústavnou normou.

Ako už bolo uvedené, z obsahu sťažnosti a priloženej spisovej dokumentácie je zrejmé, že uznesenie okresného súdu zo 16. marca 2010 vydal poverený zamestnanec okresného súdu – vyšší súdny úradník, ktorý je podľa § 2 zákona o súdnych úradníkoch štátnym zamestnancom. Nespĺňa teda kritériá nezávislosti, ktoré sú priamo ustanovené v čl. 46 ods. 1 ústavy. V prípade, že vyšší súdny úradník vydal rozhodnutie vo veci v súlade so znením čl. 142 ods. 2 poslednej vety ústavy, proti takému rozhodnutiu je vždy prípustný opravný prostriedok, o ktorom rozhoduje vždy sudca.

Rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka nemôže byť v súlade s účelom sledovaným čl. 142 ods. 2 v spojení s čl. 46 ods. 1 ústavy nikdy konečným rozhodnutím vo veci. Je to tak preto, že zverenie výkonu súdnej moci iným osobám než sudcom musí mať v zmysle ústavy minimálne také obmedzenie, pri ktorom účastníkovi súdneho konania ostane zachovaná možnosť domáhať sa prerokovania jeho veci nestranným a nezávislým sudcom

uplatnením opravného prostriedku (a to bez ohľadu na to, či túto možnosť účastník skutočne využije). Túto požiadavku vyplývajúcu z ústavy treba uplatniť aj pri výklade a aplikácii zákonnej úpravy ustanovujúcej oprávnenie poverených zamestnancov súdu (vyšších súdnych úradníkov) rozhodovať v trestnom konaní a tiež pri výklade a aplikácii zákonnej úpravy postupu pri prieskume rozhodnutí zamestnancov poverených sudcami (vyšších súdnych úradníkov).

S rešpektovaním uvedeného treba uplatňovať i zákonnú úpravu oprávnenia poverených zamestnancov rozhodovať v trestnom konaní a tiež zákonnú úpravu postupu pri prieskume rozhodnutí poverených zamestnancov sudcami. Za týchto okolností je vylúčené, aby sa aplikáciou dotknutej zákonnej normy obišla ústavná úprava umožňujúca prieskum rozhodnutí poverených zamestnancov sudcami napríklad tak, že sudca poverenému zamestnancovi zverí oprávnenie rozhodovať aj v takej veci, v ktorej zákon proti rozhodnutiu sudcu nepripúšťa opravný prostriedok. Ak sa tak napriek tomu stane, je sudca povinný uplatniť priamo čl. 142 ods. 2 tretiu vetu ústavy a rozhodnúť o opravnom prostriedku podanom proti rozhodnutiu zamestnanca súdu (vyššieho súdneho úradníka).

Je potrebné rozlišovať, či v prípade rozhodnutia inak nenapadnuteľného riadnym opravným prostriedkom príslušné rozhodnutie vydal sudca alebo tak urobil poverený zamestnanec súdu, a podľa toho urobiť aj záver o prípustnosti opravného prostriedku. Kým totiž v prípade rozhodnutí sudcov nenapadnuteľnosť niektorých rozhodnutí opravným prostriedkom zákonná úprava priamo predpokladá a ani ústava také rozhodovanie v jedinom stupni nevyklučuje, pri rozhodnutiach vydávaných poverenými zamestnancami je to naopak. Napadnuteľnosť všetkých rozhodnutí poverených zamestnancov odvolaním je totiž bezvýnimočným pravidlom majúcim oporu v základnom zákone štátu.

Ústavne konformným výkladom tak treba podľa názoru ústavného súdu dospieť k záveru, podľa ktorého opravný prostriedok je prípustný aj proti takému rozhodnutiu, proti ktorému zákon inak opravný prostriedok nepripúšťa, ak vo veci nerozhodoval sudca, ale zamestnanec súdu.

Okresný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol argumentujúc pritom správnosťou poučenia súdu prvého stupňa o neprípustnosti odvolania proti jeho uzneseniu, pričom sa vôbec nezaoberal skutočnosťou, že rozhodnutie súdu vydal jeho poverený zamestnanec a že proti takémuto rozhodnutiu je vždy prípustné odvolanie podľa čl. 142 ods. 2 ústavy. Z uvedeného vyplýva, že okresný súd vo veci riadneho opravného prostriedku použitého proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 9 Nt 1/2009 zo 16. marca 2010 zamietnutím sťažnosti odňal sťažovateľovi možnosť konať pred opravným súdom, ktorú mu garantoval čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy.

Ústavný súd na základe uvedeného dospel k záveru, že základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením okresného súdu porušené bolo a rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto nálezu.

III.

Sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti ústavnému súdu navrhol, aby s vyslovením porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy zároveň vrátil jeho vec okresnému súdu na „*d'alsie konanie*“.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na d'alsie konanie.

Na základe konštatovania porušenia ústavnosti v danej veci v dôsledku vyslovenia porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ústavný súd napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil a vec vrátil okresnému súdu na nové konanie (bod 2 výroku tohto nálezu).

V novom konaní bude úlohou okresného súdu náležite preskúmať opodstatnenosť tvrdení sťažovateľa o nesprávnom určení trov konania.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy a podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa čl. 127 ods. 1 ústavy boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Sťažovateľ sa nedomáhal priznania finančného zadost'učinenia, a preto ústavný súd o tomto nároku nerozhodoval.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku jeho právneho zastúpenia v konaní vedenom ústavným súdom. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2011, ktorá bola 763 €. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia a vyjadrenie k stanovisku okresného súdu) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 14 ods. 1 písm. a) a b) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) v sume 254,32 € (za dva úkony právnej služby) a 2 x 7,63 € režijný paušál (§ 16 ods. 3 vyhlášky). Úhrada bola priznaná v celkovej sume 269,58 €.

Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je Kancelária ústavného súdu (bod 3 výroku tohto nálezu) povinná zaplatiť na účet ustanoveného právneho zástupcu sťažovateľa Mgr. J. V., N., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov).

Okresný súd je povinný uhradiť štátu trovy právneho zastúpenia v sume 254,32 € na účet Kancelárie ústavného súdu, a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (bod 4 výroku tohto nálezu).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. novembra 2012